

EDİTÖRE MEKTUP | LETTER TO THE EDITOR

Kumar, Zehir ve Cinayet: Elfriede Blauensteiner Vakası

Gambling, Poison and Homicide: The Case of Elfriede Blauensteiner

Zeynep Tirmikçioğlu ¹

1. İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Klinik Farmakoloji ve Toksikoloji Birimi, İzmir, Turkey

Sayın Editör,

Bağımlılık Dergisi 2020 ilk sayısında yayınlanan, Geniş ve Aksu'nun yazmış olduğu "İntihar Girişimi ile Acil Servise Başvuran Kumar Bağımlılığı Olgusu" başlıklı olgu raporunda kumar bağımlılığına bağlı finansal sorunların sosyal ilişkilerde bozulma ve intihar girişimi riskini arttırdığı üzerinde durulmuştur (1). Bu olguda intihar girişimi yüksek doz ilaç kullanımı ile gerçekleşmiş ve ek hastalık olarak depresyon tanımlanmıştır.

"Kara Dul" olarak bilinen Elfriede Blauensteiner, Avusturyalı bir seri katildir ve kurbanlarını yüksek doz ilaçla zehirleyerek öldürmüştür. 1981- 1995 yılları arasında 5'den fazla cinayetin sorumlusu olarak ömür boyu hapse mahkum edilmiştir. Cinayetlerinde glibenklamid içeren, kan şekerini düşürücü bir ilaç kullanan ve uzun süre yakalanmadan aktif kalan seri katilin bir önemli özelliği de kumar bağımlısı olmasıdır. Kurbanları arasında eski eşi, sevgilileri ile yaşlı komşusu da bulunan Elfriede Blauensteiner, kurbanlarının miraslarını kendisine bırakmasını sağlamış ve elde ettiklerini kumarda harcamıştır. Kurbanları arasında olan ve doğumdan sonra kendisini terk eden eşi için "Ondan sonra tüm erkeklerden nefret ettim" demiş olsa bile seri cinayetlerinin asıl nedeninin kumar bağımlılığı olduğu bilinmektedir; çünkü kurbanları arasında bakımını üstlendiği yaşlı kadın komşusu da bulunmaktadır (2).

Kumar bağımlılığı, hem bir madde bağımlılığı hem de dürtü kontrol bozukluğudur. Kumar bağımlılarında frontal lob ve orbitofrontal korteks aktivitelerinde bozulmalar görülebilir (3). Frontal lob bozuklukları, tümör, travma, serebrovasküler hastalık, Huntington Koresi, epilepsi, beyni etkileyen enfeksiyonlar, hipotiroidi gibi endokrin hastalıklarda ortaya çıkabilmektedir (4). Frontal lob bozukluklarındaki bulgular, iki uçlu bozukluk ve majör depresif bozukluk tanılarıyla karışabilmekte, hastalar duygu durum bozukluğu tedavisi alabilmektedirler. Bu nedenle anamnez, görüntüleme yöntemleri ile bu olguların psikotik bozukluk ve duygu durum bozukluklarından ayrılması önemlidir (5).

Correspondence / Yazışma Adresi: Zeynep Tirmikçioğlu, İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Klinik Farmakoloji ve Toksikoloji Birimi, İzmir, Turkey E-mail: dr.zeyneb@hotmail.com
Received /Gönderilme tarihi: 21.09.2020 Accepted /Kabul tarihi: 26.09.2020

Elfriede Blauenstiner, 1997 yılında yargılanmaya başlamış ve bu davalar, medyada ilgi çekici bir konu haline gelmiştir. Komşularını yardımsever bir insan olarak tanımladığı seri katil, neşeli ve havalı görüntüsüyle çeşitli köşe yazılarına ve kısa belgesellere konu olmuştur. Kara dul yerine, Almanca “şen dul, komik dul” anlamına gelen “die lustige Witwe” olarak tanımlanmıştır. Polisteki ifadelerinde sık sık değişikliğe giden, kameralar karşısında konuşmayı ve dikkatleri üzerine çekmeyi seven, öforik ve sanki durumun vahametinden habersiz bir görüntü sergileyen Elfriede Blauensteiner’in kendisine cinayetler hakkında soru soranlara “Bana bunun için ne kadar ödeyeceksiniz?” diye sorması aslında ciddi bir patolojiye işaret etmektedir (6). 1997 ve 2001 yıllarındaki davaların sonucunda Elfriede Blauensteiner, iki defa ömür boyu hapse mahkum edilmiştir. 2003 yılında, mahkumiyeti sırasında tespit edilen beyin tümörü nedeniyle ölmüş olması dikkat çekicidir.

Frontal lob sendromu, kişilik değişiklikleri ile karakterize bir hastalıktır. Bir formu hipomanik veya sosyopatik kişiliği uyarabilir. Diğer formu da depresyonu stimule eder (7). Frontal lob sendromuna neden olabilecek bazı beyin tümörleri, kendini uzun süre gizleyebilir. Prefrontal korteks tümörlerinde basit kognitif fonksiyon değişiklikleri normal kalabilirken davranışsal ve değerlere dayalı karar vermede bozukluklar oluşabilir. Bu hastaların belirsiz durumlarda karar verme performansını değerlendirmek için sıklıkla Iowa Kumar Testi’nde diğer beyin tümörü hastalarına göre daha başarısız oldukları görülmüştür (8). Kar ve arkadaşlarının bildirdiği bir pedofili olgusunda da özellikle ileri yaşta ortaya çıkan dürtüsel kontrol bozukluklarında yavaş büyüyen beyin tümörlerinin araştırılması gerekliliği üzerinde durulmuştur (9). Bu olgu raporunda 71 yaşında, herhangi bir akıl hastalığı bulunmadığı kaydedilen sanığın, “öfori, hafif logore, sanığı bulunduğu olayın vahametinden uzak, umursamaz, laubali duygulanım hali içerisinde olduğu, mizacın hafif neşe yönünde arttığı, beyninden şikayeti olduğu, bayılmalarının olduğunu söylediği” ifade edilmiştir. Yapılan radyolojik incelemelerinde sağ frontal bölgede tümoral kitle tespit edilmiştir.

Elfriede Blauensteiner, hayat hikayesini para karşılığında basmak istemiş; ancak 72 yaşında kitabı basılmadan ölmüştür. Cinayetlerini 50 yaşından sonra işlemeye başlayan seri katilin, cinayetlerden önceki hayatına ilişkin bilgiye sahip değiliz. Ancak kumar bağımlılığının finansal sorunlar yaratacak düzeye gelmesi ve cinayet işleme dürtüsünün ileri yaşlarda ortaya çıktığı ve bunun katilin çevresindekiler tarafından şaşırtıcı bulunduğu açıktır. Ölümüne neden olan beyin tümörünün yeri, büyüklüğü, hatta Elfriede’nin tüm suçlarına bu tümörün neden olup olmadığı konusunda hiçbir veri ya da yorum yoktur. Yine de 1990’larda bir seri katil olarak oldukça popüler olan Elfriede Blauensteiner, elde olan veriler ışığında frontal lob sendromu açısından tekrar değerlendirilmeye değer bir olgudur.

KAYNAKLAR

1. Geniş B, Aksu H. İntihar girişimi ile acil servise başvuran kumar bağımlılığı olgusu. Bağımlılık Dergisi 2020; 21: 92-98.
2. Elfriede Blauensteiner. Murderpedia. <https://murderpedia.org/female.B/b/blauensteiner.htm> (erişildi: 25.09.2020)
3. Quintero GC. A biopsychological review of gambling disorder. Neuropsychiatr Dis Treat 2016; 13: 51-60.
4. American Psychiatric Association: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, DSM-IV. Fourth ed., Washington, DC: American Psychiatric Association, 1994: 210-214.
5. Tosun DG, Eşsizoğlu A, Köşger F, Güleç G. Frontal lob sendromu ayırıcı tanısı: Vaka sunumu. Journal of Mood Disorders 2016; 6: 74-78.

6. Elfriede Blauensteiner, Lonely Hearts Serial Killer – Austria, 1996. <http://unknownmisandry.blogspot.com/2016/09/elfriede-blauensteiner-lonely-hearts.html> (erişildi: 25.09.2020)
7. Stuss DT, Gow CA, Hetherington CR. “No longer Gage”: frontal lobe dysfunction and emotional changes. *J Consult Clin Psychol* 1992; 60: 349-359.
8. Abel TJ, Manzel K, Bruss J et al. The cognitive and behavioral effects of meningioma lesions involving the ventromedial prefrontal cortex. *J Neurosurg* 2016; 124: 1568-1577.
9. Kar H, Bilgili M, Yavuz E, Akgül Kalkan E. Frontal lob sendromu ve cinsel suç. *Klinik Adli Tıp Dergisi* 2002; 2: 21-24.